

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

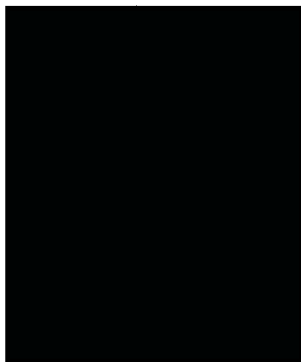
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๙ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๐๔/๒๕๖๗

เรื่อง สิทธิชุมชน กรณีร้องเรียนว่าการดำเนินโครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) จังหวัดภูเก็ต อาจกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตชุมชน

ผู้ร้อง

ที่ ๑

ที่ ๒

ที่ ๓

ที่ ๔

ที่ ๕

ที่ ๖

ผู้ถูกร้อง สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาภูเก็ต

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องทั้งหก [Redacted] ได้ร้องเรียนด้วยตนเอง ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๗๓/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ว่า ผู้ถูกร้องจะดำเนินโครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) จังหวัดภูเก็ต ผู้ร้องทั้งหกเห็นว่า บริเวณดังกล่าวไม่มีสภาพเป็นร่องน้ำเดิม แต่เป็นป่าชายเลนที่ชุมชนได้ร่วมกันอนุรักษ์ หากขุดลอกร่องน้ำ อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตชุมชน เนื่องจากชายฝั่งทะเลบ้านอ่าวกึ่ง มีสภาพค่อนข้างตื้นและล้อมรอบด้วยป่าชายเลน มีปลาชุกชุม รวมทั้งเป็นแหล่งที่พบปะการังน้ำตื้น โดยเฉพาะกัลปังหาสีแดง การขุดลอกร่องน้ำจึงอาจเป็นการทำลายระบบนิเวศส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเล นอกจากนี้ในพื้นที่ดังกล่าวมีท่าเรือและร่องน้ำเดิมที่เรือสัญจรเข้าออกได้และเพียงพอต่อจำนวนเรือของชาวประมงพื้นบ้าน ผู้ถูกร้องไม่ได้ศึกษาผลกระทบอย่างรอบด้าน และโครงการอาจเป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับโครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือของเอกชน จึงขอให้ตรวจสอบ

/๒. การตรวจสอบ...

๒. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานดังต่อไปนี้

๒.๑ รายการเอกสาร พยานหลักฐานจากการตรวจสอบ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๒.๑.๑ หนังสือสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต ที่ ภก ๐๐๑๔.๒/๒๔๒๖ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๒ หนังสือสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๐๑๐.๔/๓๖๔๑ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๓ หนังสือผู้ถูกร้อง ที่ คค ๐๓๑๕.๒/๓๖๒ ลงวันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๔ หนังสือศูนย์บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัดภูเก็ต ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๔๒๓.๒/๖๑๘๘ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๕ หนังสือสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๑๐ ที่ ทส ๐๔๒๓.๒/๘๕๓๓ ลงวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๖ รายงานการลงพื้นที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดภูเก็ต

๒.๑.๗ ความเห็นของ [REDACTED] พยานผู้เชี่ยวชาญด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๒.๑.๘ ความเห็นของ [REDACTED] พยานผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศและการจัดการสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕

๒.๑.๙ รายงานการประชุมตรวจสอบข้อเท็จจริง เมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ณ ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต

๒.๑.๑๐ หนังสือจังหวัดภูเก็ต ที่ ภก ๐๐๑๗.๑/๑๐๗๒๒ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๑๑ หนังสือสถานีตำรวจภูธรถลาง ที่ ตช ๐๐๒๓(ภก).๗/๒๑๖๓ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๑๒ หนังสือสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๐๐๙.๔/๙๔๗๘ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

/๒.๑.๑๓ ความเห็น...

๒.๑.๑๓ ความเห็นของ [REDACTED] พยานผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

๒.๑.๑๔ ความเห็นของ [REDACTED] พยานผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

๒.๑.๑๕ ความเห็นของ [REDACTED] พยานผู้เชี่ยวชาญด้านระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง เมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

๒.๑.๑๖ หนังสือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ที่ ทส ๐๔๐๖/๒๓๖๑ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๑๗ หนังสือกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ที่ ทส ๐๔๐๓/๒๘๔๙ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒.๑.๑๘ สำเนาคำพิพากษาของศาลจังหวัดภูเก็ต คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๒.๑.๑๙ สำเนาคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาของศาลปกครองภูเก็ต คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] วันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๖

๒.๒ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบ

๒.๒.๑ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง

๑) [REDACTED] การรวมตัวของกลุ่มชาวบ้านบ้านอ่าวกึ่งเพื่อดูแลรักษาป่าชายเลนและทรัพยากรทางทะเลมากกว่า ๓๐ ปี เมื่อปี ๒๕๓๘ ได้จัดกิจกรรมฟื้นฟูป่าชายเลนชุมชนเป็นครั้งแรก โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตเป็นประธานเปิดโครงการ ชุมชนบ้านอ่าวกึ่งดำเนินกิจกรรมฟื้นฟู อนุรักษ์ ฝังระวาง ป่าชายเลนและชายฝั่งทะเล โดยร่วมกับภาครัฐและภาคอื่น ๆ มาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การทำงานด้านอนุรักษ์ประสบปัญหาอุปสรรค ทั้งเรื่องการทำสัมปทานป่าชายเลน การเลี้ยงกุ้งกุลาดำ การพัฒนาการท่องเที่ยว ทำให้ชาวบ้านไม่ไว้วางใจหน่วยงานของรัฐ

๒) เมื่อปี ๒๕๔๔ ชุมชนบ้านอ่าวกึ่งจัดกิจกรรมโครงการป่าชายเลนชุมชนบ้านอ่าวกึ่งเป็นครั้งที่ ๒ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตเป็นประธานเปิดโครงการ และจัดตั้ง [REDACTED] มีการติดแผ่นป้ายแสดงแนวเขตป่าชายเลน และแบ่งป่าชายเลนเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นพื้นที่ป่าใช้สอย เนื้อที่ประมาณ ๕๐๐ ไร่ อยู่ด้านทิศตะวันตกของชุมชน และส่วนที่สองเป็นพื้นที่ป่าชุมชนเฉลิมพระเกียรติ เนื้อที่ประมาณ ๘๔ ไร่ อยู่ด้านทิศเหนือของชุมชน ในปี ๒๕๔๕ ได้รับรางวัลธงพระราชทานราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า และขับเคลื่อนกิจกรรมปลูกป่าชายเลนมาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเข้าร่วมโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

๓) วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๒๓ (ภูเก็ต) ร่วมกับ [REDACTED] เข้าตรวจสอบพื้นที่ที่มีการบุกรุกและทำลายป่าชายเลน บริเวณบ้านอ่าวกึ่ง (ท่าเล) และได้ร้องทุกข์ไว้ที่สถานีตำรวจภูธรกลาง รวมทั้งรายงานไปยังอธิบดี กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) และได้ติดป้ายในพื้นที่ดังกล่าวว่าเป็นพื้นที่ป่าชายเลน

๔) วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๙ บริษัทที่ปรึกษาซึ่งรับผิดชอบการจัดทำรายงาน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการท่าเทียบเรือสำราญของเอกชน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ บ้านอ่าวกึ่ง ได้จัด ประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ครั้งที่ ๑ ซึ่ง [REDACTED] ได้เข้าร่วมและ เสนอข้อมูลความสำคัญของป่าชายเลนและฐานทรัพยากรชายฝั่งบ้านอ่าวกึ่งเพื่อให้บริษัทที่ปรึกษา ไปศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้าน

๕) วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ตัวแทนของบริษัทเจ้าของโครงการ ท่าเทียบเรือสำราญของเอกชน มีหนังสือคัดค้านกิจกรรมปลูกป่าชายเลน โดยอ้างว่าจะปิดกั้นร่องน้ำ ทางเข้าออกของโครงการ

๖) วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ บริษัทที่ปรึกษาได้จัดประชุมรับฟังความ คิดเห็นของประชาชน ครั้งที่ ๒ ซึ่ง [REDACTED] ได้เข้าร่วมและย้ำถึง ความสำคัญของป่าชายเลนและฐานทรัพยากรชายฝั่งบ้านอ่าวกึ่ง รวมทั้งตั้งข้อสังเกตต่อผลการศึกษาที่ไม่ ระบุนักวิชาการที่ชัดเจนเกี่ยวกับการขุดลอกร่องน้ำเดินเรือจากทะเลเข้าสู่ที่ตั้งโครงการ อีกทั้งข้อมูล ฐานทรัพยากรมีจำนวนน้อยและไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง

๗) วันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๑ [REDACTED] ได้มี หนังสือสอบถามความคืบหน้าการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการท่าเทียบ เรือสำราญของเอกชนไปยังสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งตอบกลับ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๑ ว่า เจ้าของโครงการได้ถอนรายงานออกไปแล้ว

๘) วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เจ้าของที่ดินโครงการท่าเทียบเรือสำราญ มีหนังสือขอคำแนะนำแนวทางการขุดลอกร่องน้ำทางเรือเดิน โดยผู้ถูกร้องแจ้งว่าให้ดำเนินการตาม ระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ขุดลอกเพื่อดูแลและรักษาสภาพลำน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๖ จากนั้นบริษัทที่ปรึกษามีหนังสือไปยัง ทช. เพื่อขอตรวจสอบแนวเขตพื้นที่ป่าชายเลน

๙) วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ เทศบาลตำบลปากคลองและชุมชนบ้าน อ่าวกึ่งดำเนินโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ บริเวณท่าเล พร้อมกับติดตั้ง ป้ายโครงการ แต่ต่อมามีกลุ่มบุคคลใช้ชื่อว่า “ผู้ใช้ท่าเรือเก่า ท่าเรือนายเหม” ยื่นหนังสือคัดค้านถึง นายกเทศมนตรีตำบลปากคลอง และขอให้เว้นพื้นที่ดำเนินโครงการดังกล่าว โดยอ้างว่าการปลูกป่าชายเลน จะปิดกั้นลำรางสาธารณประโยชน์และร่องน้ำทางเข้าออกของเรือประมง เทศบาลตำบลปากคลองจึงมี

/หนังสือ ...

หนังสือไปยังสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ ๒๓ (ภูเก็ต) และผู้ถูกร้อง เพื่อตรวจสอบพื้นที่ติดตั้งป้ายโครงการ โดยผู้ถูกร้องแจ้งว่า พื้นที่ดังกล่าวเป็นช่องทางสัญจรทางน้ำของเรือที่ผ่านเข้าออก ขอให้ย้ายจุดติดตั้งป้าย นอกจากนี้ ศูนย์บริหารการจัดการทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัดภูเก็ตมีหนังสือแจ้งไปยังเทศบาลตำบลป่าคลอกว่า จุดติดตั้งป้ายเป็นพื้นที่ป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ควรติดตั้งในบริเวณที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบและเป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพประมงชายฝั่งบริเวณท่าเรืออ่าวกึ่ง (ท่าเล)

๑๐) วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ เทศบาลตำบลป่าคลอกจัดประชุมเรื่องชุดลอกคลอง ร่องน้ำสาธารณะ บริเวณอ่าวกึ่ง (ท่าเล) เพื่อแก้ไขปัญหาการนำเรือเข้าออกให้กับกลุ่มชาวประมงจากการที่ร่องน้ำตื้นเขิน จากนั้นวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ เทศบาลตำบลป่าคลอกจึงมีหนังสือไปยังผู้ถูกร้องขอให้ชุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล)

๑๑) วันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๓ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต มีหนังสือแจ้งผู้ถูกร้องว่า การชุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) ต้องดำเนินการตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณจังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยจะต้องชุดลอกในพื้นที่ที่เป็นร่องน้ำเดิม เพื่อบำรุงรักษาทางน้ำ หรือดำเนินการเพื่อการเดินเรือเท่านั้น

๑๒) [REDACTED] ได้คัดค้านโครงการชุดลอกร่องน้ำดังกล่าว ต่อมาจังหวัดภูเก็ตจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการชุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) ตามคำสั่งจังหวัดภูเก็ต ที่ ๗๔๖๘/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ การประชุมคณะกรรมการชุดดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ได้สรุปผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศของผู้เชี่ยวชาญว่า “ร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) มีสภาพเป็นร่องน้ำเดิม” ผู้แทน [REDACTED] ซึ่งได้ร่วมเป็นคณะกรรมการชุดดังกล่าวจึงมีหนังสือลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ คัดค้านผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศและขอให้ทบทวนใหม่

๑๓) ผู้ร้องทั้งหกเห็นว่า บริเวณที่จะชุดลอกร่องน้ำเป็นพื้นที่ทับซ้อนระหว่างป่าสงวนแห่งชาติ ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี และป่าตามสภาพตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ไม่มีสภาพเป็นร่องน้ำเดิมเพื่อการเดินเรือ แต่เป็นพื้นที่ที่เคยศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการทำเทียบเรือสำราญของเอกชน ซึ่งเดิมโครงการดังกล่าวจะชุดลอกร่องน้ำเป็นแนวตรงจากที่ดินเอกชนไปยังร่องน้ำลึก แต่เนื่องจากต้องตัดผ่านป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีความยุ่งยากซับซ้อนในการดำเนินการ จึงเสนอให้เอกชนชุดลอกและขอรับการสนับสนุนจากกรมเจ้าท่า แต่ปัจจุบันกลับกล่าวอ้างว่าเป็นการชุดลอกร่องน้ำเดิมตามคำร้องขอจากกลุ่มชาวประมง

/๑๔) นอกจากนี้...

๑๔) นอกจากนี้ ผู้ร้องทั้งหกยืนยันว่า [REDACTED]

ดำเนินกิจกรรมอนุรักษ์และปลูกป่าชายเลนร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ต่อเนื่องเรื่อยมา ไม่เคยมีบุคคลหรือหน่วยงานใดคัดค้าน ทั้งนี้ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๑ อธิบดี ทช. ได้ตรวจสอบพื้นที่ป่าชายเลนบ้านอ่าวกุ่ม รวมถึงพื้นที่ท่าเล และระบุว่าบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ป่าชายเลน พร้อมกับให้ชาวบ้านร่วมกันปกป้องและจัดทำแนวเขตป่าชายเลนให้ชัดเจน รวมทั้งให้ปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูพื้นที่เสื่อมโทรมและถูกทำลาย แต่เมื่อมีโครงการทำเทียบเรือสำราญ กลับอ้างว่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นร่องน้ำสาธารณะ

๒.๒.๒ ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ถูกร้อง

๑) ผู้ถูกร้อง

๑.๑) อ่าวกุ่มมีท่าเรือ ๓ แห่ง ได้แก่ ท่าคลอง ท่าเล และท่าหลังแดง ชาวประมงบริเวณท่าเล ๓๐ กว่าราย มีหนังสือแจ้งความเดือดร้อนจากการนำเรือเข้าออกบริเวณท่าเล เทศบาลตำบลปากคลองจึงได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกุ่ม (ท่าเล) เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ขุดลอก ๗๙ เสียง ไม่เห็นชอบ ๑ เสียง และงดออกเสียง ๕ เสียง ต่อมาวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการกฤษฎีกาการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร ลงพื้นที่จังหวัดภูเก็ตรับฟังปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ประธาน [REDACTED] จึงแจ้งต่อคณะกรรมการฯ ว่า ไม่ได้เข้าร่วมการประชุม เมื่อ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ รวมทั้งอ่าวกุ่มมีปะการังและเป็นพื้นที่ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรีมีท่าเรืออยู่แล้ว ๒ แห่ง จึงไม่เห็นด้วยกับการขุดลอก และเห็นว่าการรับฟังความคิดเห็นไม่ครอบคลุมกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมด คณะกรรมการฯ จึงให้จัดประชุมอีกครั้ง โดยให้เชิญ [REDACTED] เข้าร่วมประชุมด้วย

๑.๒) เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ มีการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น ณ เทศบาลตำบลปากคลอง แต่ [REDACTED] ได้คัดค้านโครงการ เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ จึงขอความเห็นชอบจากที่ประชุมให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาให้รอบด้านเพื่อลดความขัดแย้ง โดยที่ประชุมมีมติเห็นด้วย ๒๕ เสียง ไม่เห็นด้วย ๑๘๐ เสียง งดออกเสียง ๔๗ เสียง และมีมติเห็นชอบให้ขุดลอก ๑๗๕ เสียง ไม่เห็นด้วย ๒๔ เสียง และงดออกเสียง ๕๓ เสียง แม้ส่วนใหญ่จะเห็นชอบให้ขุดลอกและไม่ตั้งคณะกรรมการ แต่จังหวัดภูเก็ตเห็นความสำคัญเรื่องผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกุ่ม (ท่าเล) โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตเป็นประธาน ผู้ถูกร้องเป็นเลขานุการ และมีผู้แทนกลุ่มคัดค้านร่วมเป็นกรรมการ

๑.๓) วันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๔ คณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ ประชุมครั้งแรก มีความเห็นสรุปว่า บริเวณที่จะขุดลอกไม่พบหญ้าทะเล แต่พบปะการังในพื้นที่ข้างเคียง

/จึงให้มี...

จึงให้มีมาตรการป้องกันตะกอนเพื่อลดผลกระทบ และให้ติดตามการเปลี่ยนแปลงตามความเห็นของ ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเลอันดามันตอนบน นอกจากนี้ การขุดลอกร่องน้ำมีเงื่อนไขว่า จะขุดลอกได้ก็ต่อเมื่อมีสภาพเป็นร่องน้ำเดิม และต้องเป็นไปเพื่อการบำรุงรักษาความปลอดภัยในการเดินเรือ ซึ่งฝ่ายผู้ร้องเห็นว่า บริเวณท่าเลไม่มีสภาพเป็นร่องน้ำเดิม ที่ประชุมจึงมีมติให้อ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ หากผลเป็นประการให้ถือเป็นข้อยุติ จึงทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแปลตีความและวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศ

๑.๔) วันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ คณะเจ้าหน้าที่พร้อมด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแปลตีความและวิเคราะห์ภาพถ่ายทางอากาศได้ลงตรวจพื้นที่ และผู้เชี่ยวชาญได้ทำรายงานมายังคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ ซึ่งได้อ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศตั้งแต่ปี ๒๕๑๐ พบว่า ร่องน้ำท่าเลด้านในติดกับที่นา มีความกว้าง ๒๖ เมตร ด้านข้างเป็นป่าชายเลน ทิศใต้เป็นพื้นที่ทำนา และมีลำห้วยรับน้ำจากเขาและที่สูงไหลลงร่องน้ำออกสู่ทะเล ปี ๒๕๑๙ ปี ๒๕๓๘ และปี ๒๕๔๒ ยังปรากฏลักษณะร่องน้ำเดิม ปี ๒๕๔๕ มีการพัฒนาพื้นที่ทำนาทุ่ง ปี ๒๕๕๘ ยังปรากฏลักษณะร่องน้ำเดิม แต่มีความกว้างประมาณ ๓๓ เมตร (วัดจากด้านใน) และปี ๒๕๖๑ ยังปรากฏลักษณะร่องน้ำเดิม มีความกว้าง ๓๐ เมตร ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกเป็นป่าชายเลน ส่วนทิศใต้เป็นพื้นที่เลี้ยงกุ้ง และลำห้วยถูกขุดเป็นทางระบายน้ำ โดยสรุปแล้ว จากการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศปรากฏว่าบริเวณที่จะขุดลอกมีลักษณะของร่องน้ำเดิม

๑.๕) วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ การประชุมคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ ครั้งที่ ๒ ได้พิจารณาผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศของผู้เชี่ยวชาญ และมีมติเห็นชอบ ๑๑ เสียง ไม่เห็นชอบ ๕ เสียง (ฝ่ายผู้ร้อง) และงดออกเสียง ๑ เสียง โดยที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้สำรวจออกแบบโครงการขุดลอก ๑๒ เสียง และมอบหมายผู้ถูกร้องเป็นหน่วยงานหลักในการขุดลอก จากนั้นผู้ถูกร้องได้แจ้งผลการประชุมไปยังสำนักงานพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำที่ ๓ เพื่อให้สำรวจออกแบบแผนที่ขุดลอก ซึ่งหลังจากได้รับการอนุมัติแบบเรียบร้อยแล้ว ได้สอบถามความเห็นไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีความเห็นดังนี้

(๑) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต เห็นว่า การขุดลอกร่องน้ำเป็นกิจการต้องห้ามตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๖๐ เว้นแต่เป็นการขุดลอกในร่องน้ำเดิม และมีความเห็นเกี่ยวกับการจัดการวัสดุ ๒ กรณี ได้แก่ (๑) กรณีทิ้งวัสดุจากการขุดลอกในทะเลใกล้แนวร่องน้ำที่ขุดลอก ต้องติดตั้งม่านดักตะกอน และพิจารณาว่าเป็นการถมทะเลหรือไม่ (๒) กรณีทิ้งวัสดุจากการขุดลอกบนบก ต้องมีจุดคัดกรองวัสดุ และเนื่องจากพบว่าค้นบ่อที่ /จะใช้เป็น...

จะใช้เป็นจุดพักกองวัสดุขำรุด อาจส่งผลให้เกิดการรั่วไหลของดินตะกอนที่พักกองลงสู่ทะเล จึงให้ซ่อมแซมคันดินให้แล้วเสร็จก่อนการใช้งาน รวมถึงต้องปิดคลุมวัสดุขณะขนย้ายด้วย

(๒) สำนักงานบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๑๐ เห็นว่า ควรนำวัสดุจากการขุดลอกขึ้นบนบกเพื่อใช้เป็นสาธารณประโยชน์

(๓) ศูนย์บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัดภูเก็ตเห็นว่า เนื่องจากเป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเล ในช่วงเวลาน้ำทะเลขึ้นสูงหรือช่วงฤดูมรสุมที่มีกระแสน้ำแรงเข้ากระทบชายฝั่ง จะทำให้วัสดุที่เกิดจากการขุดลอกถูกกระแสน้ำทะเลพัดพาเคลื่อนย้ายฟุ้งกระจายไปทับถมในบริเวณอื่น แม้จะติดตั้งม่านดักตะกอน แต่อาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสมดุลระบบนิเวศชายฝั่ง และทำให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่สำคัญรวมทั้งป่าชายเลนบริเวณใกล้เคียงเกิดความเสียหายได้ จึงเห็นควรให้นำวัสดุจากการขุดลอกไปใช้ประโยชน์เพื่อการสาธารณะ

(๔) เทศบาลตำบลป่าคลอกแจ้งว่า ไม่ขัดข้องและต้องการให้นำกองวัสดุไปไว้ที่โรงเรียนบ้านป่าคลอก โรงเรียนบ้านบางโรง และศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุภูเก็ต เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

๑.๖) วันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ สำนักงานพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำที่ ๓ ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นอีกครั้งหลังจากการสำรวจและออกแบบโครงการ โดยมีผู้เข้าร่วม ๑๗๓ คน ที่ประชุมมีมติให้ขุดลอกร้อยละ ๙๗ และเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕ คณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาคลื่นทะเลกัดเซาะชายฝั่งและการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลอย่างเป็นระบบ สภาผู้แทนราษฎร ได้ลงพื้นที่อ่าวกึ่งและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั้งสองกลุ่ม

ทั้งนี้ ตามระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ขุดลอกเพื่อดูแลและรักษาสภาพลำน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๖ ไม่ว่าจะเป็นท้องถิ่น ท้องที่ ส่วนราชการ ต้องยื่นขออนุญาตและแสดงแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๒,๐๐๐ โดยมีวิศวกรรับรองแบบ จากนั้นให้เสนอไปยังกรมเจ้าท่าเพื่อให้ความเห็นชอบ ซึ่งตามหลักเกณฑ์กำหนดว่า การดำเนินการจะต้องไม่สร้างความเสียหายต่อสภาพตลิ่งและสภาพแวดล้อมทางน้ำ ถ้าบริเวณที่จะขุดลอกมีสิ่งก่อสร้างสำคัญ ต้องได้รับความยินยอมจากหน่วยงานที่ดูแล และหากเอาวัสดุจากการขุดลอกไปใช้ต้องได้รับอนุญาตก่อน จากนั้นให้ส่งแบบให้สำนักพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำพิจารณารูปแบบก่อนออกใบอนุญาตขุดลอก โดยใบอนุญาตมีอายุไม่เกิน ๖ เดือน ซึ่งการขุดลอกนี้ระเบียบไม่ได้กำหนดให้เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ แต่สำหรับกรณีอ่าวกึ่งนี้ จังหวัดภูเก็ตได้ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจขึ้นมาเพื่อศึกษาข้อกฎหมายในทุกมิติ เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลกระทบทางกฎหมาย

/๒) สำนักงาน...

๒) สำนักงานพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำที่ ๓

๒.๑) ร่องน้ำทางเดินเรือมี ๒ ประเภท คือ (๑) ร่องน้ำเศรษฐกิจ ซึ่งกรมเจ้าท่าจะรับประกันความลึกและขุดลอกเป็นประจำ และ (๒) ร่องน้ำทางเดินเรือทั่วไป ซึ่งการขุดลอกจะต้องมีหนังสือขอความอนุเคราะห์จากพื้นที่ที่ต้องการขุดลอกเพื่อประกอบการของบประมาณ สำหรับกรณีร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) ได้รับการร้องขอเมื่อปี ๒๕๖๓ และสำรวจเบื้องต้นไว้แล้ว ต่อมาได้ออกแบบตามมติคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ ระยะทาง ๑,๒๐๐ เมตร ลึก ๒ เมตร ความกว้างด้านนอก ๓๐ เมตร ความกว้างด้านใน ๒๐ เมตร เนื่องจากด้านในมีป่าชายเลนจึงได้ขอความอนุเคราะห์จาก ทช. เข้าร่วมสำรวจร่องน้ำ

๒.๒) การขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) มีวัตถุประสงค์เพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือ และยังไม่ได้ตั้งงบประมาณการขุดลอก เนื่องจากต้องคำนึงถึงความขัดแย้งในพื้นที่ ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่าเน้นย้ำว่า จะดำเนินการขุดลอกต่อเมื่อไม่มีปัญหาในพื้นที่แล้ว ทั้งนี้ โครงการขุดลอกร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) ไม่เกี่ยวข้องกับโครงการทำเทียบเรือของเอกชน และไม่ทราบจุดที่ตั้งของโครงการทำเทียบเรือดังกล่าว

๒.๒.๓ ข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต

การขุดลอกร่องน้ำเป็นกิจกรรมที่ได้รับการยกเว้นตามข้อ ๑๑ (๕) ของประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยจะต้องขุดลอกในพื้นที่ที่เป็นร่องน้ำเดิม และมีวัตถุประสงค์เพื่อบำรุงรักษาทางน้ำ หรือเพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือ จากการอ่านแปลแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศของผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า พื้นที่ดังกล่าวมีสภาพเป็นร่องน้ำเดิม จึงไม่ขัดต่อประกาศ ทั้งนี้ ตามประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจะมีคณะกรรมการทำหน้าที่กำกับดูแลและติดตาม ส่วนการขุดลอกร่องน้ำเป็นกิจกรรมที่สามารถดำเนินการได้ และจังหวัดภูเก็ตได้ตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาแล้ว อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความเห็นซึ่งครอบคลุมการกำหนดมาตรการป้องกันแล้ว จึงไม่ต้องเสนอคณะกรรมการพิจารณาอีก

๒) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

๒.๑) การขุดลอกร่องน้ำไม่เข้าข่ายโครงการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๔ สผ. ได้รับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการทำเทียบเรือสำราญและกีฬาอ่าวกึ่งมาริน่า ฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ เป็นโครงการประเภททำเทียบเรือสำราญกีฬาที่รองรับเรือได้ตั้งแต่ ๕๐ ลำขึ้นไป หรือมีพื้นที่ทำเทียบเรือรวม ตั้งแต่

/๑,๐๐๐ ตารางเมตร...

๑,๐๐๐ ตารางเมตร ขึ้นไป จึงเข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยโครงการตั้งอยู่หมู่ที่ ๙ บ้านอ่าวกุ้ง ตำบลปากคอก อำเภอลำลูกเกด จังหวัดภูเก็ต

๒.๒) วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ สม. ได้รับหนังสือจาก [REDACTED] ขอคัดค้านโครงการทำเทียบเรือสำราญฯ และรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ โดยให้เหตุผลว่าจะส่งผลกระทบต่อป่าชายเลน พื้นที่จับสัตว์น้ำ แนวปะการัง และกัลปังหาสีแดง ลำรางสาธารณะ ข้อพิพาททางสาธารณะ และการขุดลอกร่องน้ำ สม. จึงนำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำ ซึ่งคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ มีมติรับทราบ และแจ้งให้ประธาน [REDACTED] เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๒.๓) สม. ได้นำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการข้างต้น เสนอคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ๓ ครั้ง และในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ มีมติไม่ให้ความเห็นชอบ จึงถือว่าจบกระบวนการพิจารณา

๒.๔) รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการทำเทียบเรือสำราญฯ ฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ และฉบับชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ รวมทั้งการประชุมของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ทั้ง ๓ ครั้ง มีข้อมูลและความเห็นที่สำคัญ ดังนี้

๒.๔.๑) พื้นที่ป่าชายเลนด้านหน้าโครงการทำเทียบเรือสำราญฯ มี ๒ ส่วน คือ (๑) ช่องว่างด้านนอกติดกับทะเล มีความกว้างประมาณ ๑๐.๕ เมตร ไม่อยู่ในพื้นที่ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี และ (๒) พื้นที่ป่าชายเลนที่อยู่ติดกับพื้นที่โครงการบนบก มีสภาพเป็นป่าชายเลนตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อยู่ในการดูแลของ ทช. ซึ่งพื้นที่ป่าชายเลนทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรีหรือตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ หากจะใช้ประโยชน์ต้องขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี และต้องขอใช้โดยหน่วยงานของรัฐเท่านั้น นอกจากนี้ การขุดลอกร่องน้ำของโครงการยังอยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ โดยชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของเกาะภูเก็ต บริเวณอ่าวกุ้ง เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำนอกเขตอนุรักษ์ ซึ่งมีคุณค่าทางนิเวศวิทยา ส่วนใหญ่เป็นพืชป่าชายเลน จึงควรตรวจสอบผลกระทบจากกิจกรรมของโครงการและมาตรการป้องกันต่าง ๆ ให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ

๒.๔.๒) รายงานฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ ระบุว่า การก่อสร้างทำเทียบเรือสำราญฯ มีความจำเป็นต้องปรับปรุงร่องน้ำเดิมที่ชาวบ้านใช้อยู่ให้มีความกว้างและความลึกเพียงพอที่จะนำเรือเข้าออกจากท่าเรือ ซึ่งโครงการได้ขอคำแนะนำจากกรมเจ้าท่าเรื่องการขอ

/อนุญาตขุด...

อนุญาตขุดลอกร่องน้ำ รวมทั้งประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่แล้ว^๑ และตรวจสอบพื้นที่จาก ทช. แล้วว่า ไม่มีผลกระทบต่อพื้นที่ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี

ในประเด็นนี้ คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ได้สอบถามว่าการขุดลอกร่องน้ำเดินเรือจนถึงพื้นที่โครงการที่ระบุว่า กรมเจ้าท่าจะขุดลอกให้นั้น มีหนังสือยืนยันจากกรมเจ้าท่าหรือไม่ ซึ่งผู้แทนกรมเจ้าท่าให้ความเห็นว่า ตามหนังสือผู้ถูกร้องที่อ้างถึง ไม่มีข้อความใดที่ระบุว่ากรมเจ้าท่าจะขุดลอกร่องน้ำทางเข้า - ออกพื้นที่โครงการตามที่ระบุในรายงาน ทั้งนี้โดยปกติกรมเจ้าท่าจะขุดลอกร่องน้ำเพื่อประโยชน์แก่สาธารณะ ส่วนการประชุมรับฟังความคิดเห็นที่อ้างถึง เป็นการประชุมเกี่ยวกับร่องน้ำเดินเรือของประมงพื้นบ้าน ไม่ใช่โครงการทำเทียบเรือสำราญฯ อย่างไรก็ตาม เจ้าของโครงการและบริษัทที่ปรึกษาให้ข้อมูลต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ว่า การขุดลอกร่องน้ำทางเดินเรือจนถึงพื้นที่โครงการ ได้รับหนังสือยืนยันจากกรมเจ้าท่าเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๔ จึงไม่ปรากฏในรายงานส่วนการประชุมรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓^๒ ยืนยันว่าในที่ประชุมได้กล่าวถึงการขุดลอกร่องน้ำเดินเรือเพื่อเข้าสู่พื้นที่โครงการ ส่วนโครงการจะขุดลอกร่องน้ำเพื่อนำเรือเข้า - ออกในพื้นที่โครงการก่อนการขุดแอ่งจอดเรือเท่านั้น

๒.๔.๓) [REDACTED] ให้ข้อมูลว่า ที่ดินของโครงการมีสำราญสาธารณะซึ่งยังมีข้อพิพาทกับชาวบ้าน โดยไม่ปรากฏในรายงานว่ามีสำราญสาธารณะอยู่บริเวณใด และที่ดินของโครงการที่ติดกับป่าชายเลนและชายทะเลเป็นพื้นที่เกินมาจากเอกสารสิทธิ ซึ่งต้องตรวจสอบอีกหลายขั้นตอน ที่ดินโครงการจึงยังไม่มี ความชัดเจน

๒.๔.๔) การประชุมของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๔ ได้พิจารณารายงานฉบับชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ ซึ่งมีการอธิบายข้อมูล ดังนี้

/(๑) รายงาน...

^๑ ผู้ถูกร้องมีหนังสือ ที่ คค ๐๓๑๑.๒/๔๒๕ ลงวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๒ แนะนำเรื่องการขุดลอกร่องน้ำบริเวณทางเข้า-ออก ทำเทียบเรือของโครงการ โดยให้ดำเนินการตามระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ขุดลอกและดูแลรักษาสภาพลำนน้ำ พ.ศ. ๒๕๕๖ ส่วนการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ที่อ้างถึงในรายงาน คือ การประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ ณ เทศบาลตำบลปากคลอง

^๒ หนังสือยืนยันเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๖๔ ที่เจ้าของโครงการและบริษัทที่ปรึกษาแจ้งต่อคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ คือ เอกสารที่ปรากฏในภาคผนวก ๑ - ชผ ของรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการทำเทียบเรือสำราญและกีฬาอ่าวกุ่มงาโม ฉบับชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติมครั้งที่ ๑ กล่าวคือ หนังสือของสำนักงานพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำที่ ๓ ที่ คค ๐๓๒๐.๖/สบ.๓/๑๔ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๔ เรื่อง ขออนุมัติใช้แผนที่ร่องน้ำสาธารณะบริเวณอ่าวกุ่ม (ท่าเล) อ่าวเอถลาง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งต่อมาผู้ถูกร้องได้มีหนังสือ ที่ คค ๐๓๑๕.๒/๓๔๔ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๔ เพื่อส่งข้อมูลรายละเอียดแผนที่และการดำเนินการขุดลอกร่องน้ำอ่าวกุ่มไปยังเจ้าของโครงการทำเทียบเรือสำราญฯ เพื่อนำไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการต่อไป

(๑) รายงานระบุว่า การขุดลอกร่องน้ำเดินเรือจะดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำที่ ๓ ร่วมกับผู้ถูกร้อง ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับโครงการ จึงไม่สามารถชี้แจงในส่วนของการขุดลอกร่องน้ำได้

(๒) คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ เห็นว่า ที่ระบุในรายงาน ว่า กิจกรรมของโครงการมีเพียงการขุดแอ่งจอดเรือ ไม่มีกิจกรรมขุดลอกร่องน้ำ โดยการขุดลอกร่องน้ำจะเป็นหน้าที่ของผู้ถูกร้อง จึงทำให้โครงการไม่มีทางเข้า – ออกสู่ทะเล ส่วนประเด็นแผนที่แสดงเอกสารสิทธิที่ดินโครงการที่มีบางส่วนคาบเกี่ยวกับเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนคลองพารา ควรต้องให้กรมที่ดินยืนยันว่าเอกสารสิทธิที่ดินชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

(๓) ผู้แทนกรมเจ้าท่าชี้แจงว่า ประเด็นร่องน้ำมีการประชุมระหว่างหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและมีตัวแทนกลุ่มประมงพื้นบ้านที่มีเรือ ๓๐ ลำ ร้องขอผ่านเทศบาลตำบลปากคลองให้กรมเจ้าท่าขุดลอกร่องน้ำเดิม โดยผู้ถูกร้องได้ขอตั้งงบประมาณจากกรมเจ้าท่าในการบำรุงรักษาทางน้ำเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับกลุ่มประมงพื้นบ้าน ส่วนประเด็นการเชื่อมคลองเข้าไปในพื้นที่แอ่งจอดเรือของโครงการ เมื่อเจ้าของโครงการขุดแอ่งจอดเรือแล้ว จะต้องขออนุญาตกรมเจ้าท่าต่อเชื่อมคลองที่เป็นแหล่งน้ำสาธารณะเข้าไปยังที่ดิน

(๔) ผู้แทน ทช. ชี้แจงว่า แนวคำวินิจฉัยของคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ ๙๒๑/๒๕๕๘ เห็นว่า การขุดลอกแม่น้ำลำคลองที่ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ต้นเขิน พ.ศ. ๒๕๔๗ อันมีลักษณะเป็นการบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์เพื่อแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร ไม่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ดังนั้น กรมเจ้าท่าจึงไม่ต้องขอยกเว้นมติคณะรัฐมนตรี

๓) ศูนย์บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัดภูเก็ต และสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๑๐ ชี้แจงข้อเท็จจริงสอดคล้องกัน ดังนี้

๓.๑) โครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกุ่ม (ท่าเล) ไม่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติป่าเลนคลองพารา และเขตอนุรักษ์ป่าชายเลนตามแผนที่จำแนกเขตการใช้ประโยชน์ในป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๓ พื้นที่ดังกล่าวจึงเป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มาตรา ๔ (๑) สภาพพื้นที่บริเวณอ่าวกุ่มเป็นที่ราบชายฝั่งทะเล ประกอบด้วยพื้นที่ป่าชายเลน หาดเลน ลำคลอง และร่องน้ำ และจากข้อมูลผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ และการตรวจพื้นที่ของคณะผู้เชี่ยวชาญที่แต่งตั้งตามคำสั่งจังหวัดภูเก็ต พบว่าบริเวณดังกล่าวมีลักษณะเป็นร่องน้ำเดิม ดังนั้น จึงสามารถขุดลอกได้ตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องมีมาตรการและแนวทางป้องกันไม่ให้ทรัพยากรทางทะเลและ

/ชายฝั่ง...

ชายฝั่งที่สำคัญ รวมทั้งป่าชายเลนบริเวณใกล้เคียงเกิดความเสียหายและมีผลกระทบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสมดุลของระบบนิเวศชายฝั่ง

๓.๒) พื้นที่ป่าชายเลนบริเวณบ้านอ่าวกุ้งส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ สำหรับพื้นที่ที่จะขุดลอกร่องน้ำ (ท่าเล) เป็นพื้นที่ต่อเนื่องจากที่ริมตลิ่ง ชายฝั่งทะเล และพื้นที่ใกล้เคียงทางด้านทิศตะวันออกและตะวันตกของแนวร่องน้ำ มีพันธุ์ไม้ป่าชายเลนจำพวกโกงกาง ลำพูทะเล ลำแพนทะเล และแสมทะเล ขึ้นอยู่ทั้งสองด้านค่อนข้างหนาแน่น จากข้อมูลของศูนย์วิจัยทางทะเลและชายฝั่งอันดามัน ตอนบนไม่พบแหล่งหญ้าทะเลหรือปะการังบริเวณที่จะขุดลอก แต่พบแหล่งปะการังบริเวณข้างเคียงได้แก่ แนวปะการังอ่าวกุ้ง พื้นที่ ๖๔ ไร่ ห่างจากพื้นที่ขุดลอกร่องน้ำประมาณ ๑.๒ กิโลเมตร ปะการังเกาะเฮ พื้นที่ ๖๒ ไร่ ห่างจากพื้นที่ขุดลอกร่องน้ำ ประมาณ ๒.๒ กิโลเมตร ปะการังเกาะง่า พื้นที่ ๑๓๑ ไร่ ห่างจากพื้นที่ขุดลอกร่องน้ำ ประมาณ ๒.๗ กิโลเมตร

๔) ศูนย์วิจัยทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทะเลอันดามันตอนบน

การสำรวจทรัพยากรทางทะเลในพื้นที่อ่าวกุ้งพบว่า มีทั้งแนวปะการังหญ้าทะเล และกัลปังหา แนวปะการังพบในหลายพื้นที่ ทั้งเกาะเฮ เกาะง่า เกาะปายู บ้านแหลมขาด และจากการติดตามสภาพแนวปะการังบริเวณอ่าวกุ้ง ตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ ถึงปี ๒๕๖๕ พบว่า ปะการังมีแนวโน้มฟื้นตัว สำหรับหญ้าทะเลไม่พบในอ่าวกุ้งบริเวณจังหวัดภูเก็ต แต่พบในอ่าวกุ้งส่วนที่อยู่ในจังหวัดพังงา บริเวณแหลมสน แหลมสอง แต่เมื่อปี ๒๕๖๕ พบว่า มีหญ้าทะเลเกิดขึ้นมาที่เกาะเฮ ส่วนกัลปังหาแดงพบบริเวณใกล้เคียงเกาะเฮพื้นที่ประมาณ ๑๐ กว่าไร่ ห่างจากพื้นที่โครงการขุดลอกร่องน้ำประมาณ ๑.๓ กิโลเมตร

๕) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.)

๕.๑) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ มาตรา ๑๒๐ กำหนดให้เจ้าท่ามีหน้าที่ดูแลรักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเดินเรือ แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบและทะเลภายในน่านน้ำไทย ดังนั้น การขุดลอกร่องน้ำสาธารณะเพื่อการดูแลรักษาร่องน้ำของกรมเจ้าท่า จึงไม่ต้องขออนุญาตตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เทียบตามความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จ ที่ ๙๒๑/๒๕๕๘ อย่างไรก็ตาม กรมเจ้าท่ายังไม่ได้ส่งข้อมูลการสำรวจ ออกแบบ จัดทำแผนที่ รูปแบบและวิธีการขุดลอกร่องน้ำให้ ทช. จึงไม่ทราบขอบเขตพื้นที่โครงการที่ชัดเจนว่าอยู่บริเวณใดและทับซ้อนกับพื้นที่ของหน่วยงานใดบ้าง

/๕.๒) โครงการ...

๕.๒) โครงการชุดลอกร่องน้ำสาธารณะอ่าวกึ่ง (ท่าเล) ยังอยู่ในการพิจารณาของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และไม่ได้ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัดภูเก็ต^๓

๕.๓) ทช. โดยสำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๑๐ ได้ส่งเสริมสนับสนุนและร่วมกิจกรรมอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งร่วมกับชุมชนบริเวณอ่าวกึ่งมาอย่างต่อเนื่อง และได้ขึ้นทะเบียนชุมชนชายฝั่งบ้านอ่าวกึ่ง เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๕ ซึ่งจะได้ร่วมกันสนับสนุน ขับเคลื่อน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู บริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความอุดมสมบูรณ์ควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป

๖) จังหวัดภูเก็ต

ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการชุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) และจัดประชุม ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๔ มีมติให้หาข้อสรุปว่าพื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นร่องน้ำเดิมหรือไม่ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการส่งภาพถ่ายทางอากาศของศูนย์บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัดภูเก็ตหรือภาพถ่ายทางอากาศของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้เชี่ยวชาญอ่านแปลและตีความภาพถ่ายทางอากาศในบริเวณที่จะดำเนินการชุดลอก โดยผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศเป็นประการใดให้ถือว่าผลดังกล่าวเป็นที่ยอมรับ การประชุมครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ได้พิจารณาผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่งระบุว่าร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) มีสภาพเป็นร่องน้ำเดิม จึงให้ถือเป็นข้อยุติในประเด็นการพิจารณา และเห็นชอบให้สำรวจและออกแบบการชุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) โดยมอบหมายให้ผู้ถูกร้องเป็นหน่วยงานหลัก และให้สำรวจและออกแบบในส่วนที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๗) เทศบาลตำบลป่าคลอก

กลุ่มชาวประมงได้ยื่นหนังสือต่อเทศบาลตำบลป่าคลอกว่าไม่สามารถนำเรือเข้าออกได้ จึงมีหนังสือหาหรือศูนย์บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัดภูเก็ตและผู้ถูกร้องเพื่อหาเวที /นำเสนอ...

^๓ พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้มีคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่แต่งตั้งจากผู้แทนภาคประชาชนหรือชุมชนชายฝั่งในจังหวัดนั้น ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เป็นที่ประจักษ์หรือเป็นที่ยอมรับด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ด้านระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการท่องเที่ยว หรือด้านการประมง โดยคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด มีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการหรืออธิบดีเพื่อพิจารณาดำเนินการ ในกรณีที่น่าเชื่อว่าทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งภายในจังหวัดได้รับความเสียหายหรือจำเป็นต้องได้รับการปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ หรือการฟื้นฟู

นำเสนอปัญหา แต่การประชุมครั้งแรกไม่ครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสีย จึงจัดประชุมอีกครั้งและเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม ในส่วนของหมู่ที่ ๙ บ้านอ่าวกุ่ม มีกิจกรรมอนุรักษ์ร่วมกับชุมชนมาตลอด แต่ขณะเดียวกันมีฝ่ายที่ร้องเรียนการตัดป่ากิจกรรมอนุรักษ์นอกเขตป่าชายเลน จึงได้สอบถามศูนย์บริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนจังหวัดภูเก็ตกับผู้ถูกร้อง และปรากฏว่าบริเวณที่ตัดป่าอยู่ในร่องน้ำ เทศบาลตำบลป่าคลอกได้รับการร้องเรียนทั้งฝ่ายที่คัดค้านและสนับสนุนการขุดลอก และจะแก้ไขปัญหาให้ทั้งสองฝ่ายภายใต้กรอบของกฎหมาย

๒.๒.๔ การแสวงหาข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่

๑) เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๕ กลุ่มผู้สนับสนุนการขุดลอกร่องน้ำสาธารณประโยชน์อ่าวกุ่ม (ท่าเล) ให้ข้อมูลต่อกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดภูเก็ต สรุปได้ว่า ท่าเลมีสภาพเป็นท่าน้ำตามธรรมชาติและชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์มาตั้งแต่อดีต ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ชาวบ้านไม่มีงานทำจึงกลับมาประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านมากขึ้น แต่เนื่องจากสภาพท่าเลช่วงเวลาน้ำลงมีระยะทางไกลประมาณ ๑-๒ กิโลเมตร จะประสบปัญหาการนำเรือเข้าออก จึงมีหนังสือไปยังเทศบาลตำบลป่าคลอกเพื่อขอให้ขุดลอกร่องน้ำอ่าวกุ่มบริเวณท่าเล ส่วนพื้นที่ด้านบนบริเวณท่าเลเดิมเป็นนาข้าว จากนั้นเปลี่ยนเป็นนาทุ้ง ชาวบ้านจึงต้องการพัฒนาพื้นที่ท่าเลเพื่อเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพทั้งด้านการประมงและการท่องเที่ยว

๒) ศาลจังหวัดภูเก็ตมีคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕ ยกฟ้องกรณีเจ้าของโครงการทำเทียบเรือสำราญเป็นโจทก์ยื่นฟ้อง [REDACTED] รวม ๕ คน ในข้อหาบุกรุกและทำให้เสียทรัพย์ เนื่องจากจำเลยจึงไม่อาจทราบได้ว่าเส้นทางสัญจรจากกูโบร์ไปยังอ่าวท่าเลนนั้น เป็นบริเวณที่อยู่ในแนวเขตที่ดินของโจทก์หรือเป็นที่สาธารณะ ต่อมาโจทก์ได้ยื่นอุทธรณ์ และเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๖ ศาลอุทธรณ์ ภาค ๘ ได้พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นโดยให้ยกฟ้องจำเลยทั้ง ๕ ราย^๔

๓) เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ [REDACTED] ได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขุดลอกร่องน้ำสาธารณประโยชน์อ่าวกุ่มผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต และผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาภูเก็ต เป็นคดีต่อศาลปกครองภูเก็ต ตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] กรณีคดีพิพาทเกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ เพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือมีคำสั่ง ดังนี้

/(๑) ให้ผู้ถูก...

^๔ สำนักข่าว [REDACTED] ศาลอุทธรณ์ยืนยกฟ้องกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลนอ่าวกุ่ม ถูกโครงการทำเทียบเรือฟ้องบุกรุก-ทำลายทรัพย์. สืบค้นจาก [https://\[REDACTED\]](https://[REDACTED]) เมื่อ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

(๑) ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามร่วมกันจัดประชุมเพื่อทบทวนมติคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ

(๒) เพิกถอนคำสั่งจังหวัดภูเก็ต ที่ ๗๔๖๘/๒๕๖๓ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๓

(๓) เพิกถอนการประชุมและมติของคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ ที่เห็นว่า ร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) มีสภาพเป็นร่องน้ำเดิมและเห็นชอบให้ขุดลอกร่องน้ำดังกล่าว

ต่อมาศาลปกครองภูเก็ตได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาตามคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] เนื่องจากเห็นว่า การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามเป็นเพียงการเตรียมการและการดำเนินการของเจ้าหน้าที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายก่อนจะดำเนินการใด ๆ ต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยังมีได้ใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือดำเนินการใด ๆ ในทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของผู้ฟ้องคดี เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสามยังไม่มีการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีจึงมิใช่ผู้ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย ทั้งนี้ ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ปัจจุบันคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

๒.๒.๕ ความเห็นของพยานผู้เชี่ยวชาญ

๑) [REDACTED] พยานผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ

คำว่าร่องน้ำมีความหมายแตกต่างกันไปตามบริบท สำหรับบริบทที่เกี่ยวกับภารกิจของกรมเจ้าท่าในกรณีการร้องเรียนนี้ หมายถึง ร่องน้ำเพื่อการเดินเรือเป็นหลัก เป็นเส้นทางที่เรือใช้เข้าออกหรือใช้ประโยชน์ได้โดยปกติ ไม่นับเหตุพิเศษ นั้นหมายความว่า ร่องน้ำต้องมีความลึกพอสมควร อย่างน้อยเวลาน้ำขึ้นเพื่อให้เรือเข้าใช้ประโยชน์ได้ สภาพพื้นที่ร่องน้ำต้องมีความราบเรียบ โล่ง ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเดินเรือ การอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศเป็นเพียงข้อสันนิษฐานซึ่งต้องพิจารณาประกอบข้อมูลการบันทึกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ หรือการลงสำรวจพื้นที่ว่าท้องน้ำมีเศษซากตอไม้หรือไม่ ซึ่งขนาดของตอไม้สามารถบอกอายุได้

๒) [REDACTED] พยานผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ และด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และ [REDACTED] พยานผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศและการจัดการสิ่งแวดล้อม ให้ข้อมูลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ

/ระหว่างปี...

ระหว่างปี ๒๕๑๐ – ๒๕๖๐ สอดคล้องกันว่า พื้นที่โครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) ไม่มีสภาพเป็นร่องน้ำเดิม^๕

๓) [REDACTED] พยานผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๓.๑) คณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) พิจารณาเฉพาะข้อกฎหมาย ไม่ได้พิจารณาประวัติของพื้นที่ประกอบและภาพถ่ายที่เลือกมาใช้ทำความเข้าใจ ปราบกฎเฉพาะปีที่พบช่องว่างที่ถูกอ้างว่าเป็นร่องน้ำเดิม ส่วนปีที่ช่องว่างดังกล่าวถูกปกคลุมด้วยต้นไม้ไม่ได้ถูกนำมาตีความ และจากภาพถ่ายทางอากาศพบว่า เดิมน้ำจากนาอ่าวกึ่งไม่ได้ระบายออกสู่ทะเลในช่องที่อ้างว่าเป็นร่องน้ำเดิม แต่ภายหลังมีการพังคั้นนาอ่าวกึ่งให้น้ำระบายออก

๓.๒) บริเวณที่จะขุดลอกร่องน้ำท่าเล ปราบกฎข้อมูลการร้องทุกข์กรณีการลักลอบตัดไม้ป่าชายเลน ซึ่งมีทั้งมีต้นลำภู ลำแพน จากการลงพื้นที่พบต้นไม้ที่ถูกตัดชัดเจน รวมทั้งต้นไม้ที่ยืนต้นตายซึ่งอยู่ในแนวที่อ้างว่าเป็นร่องน้ำเดิม

๓.๓) ปกติชุมชนบ้านอ่าวกึ่งมีท่าเรือและมีร่องน้ำปกติที่ชาวบ้านใช้และมีการขุดลอกอยู่เป็นประจำตั้งอยู่ในชุมชน มีความสะดวกต่อการขนส่งและนำเรือเข้าออก แต่บริเวณท่าเลอยู่ห่างออกไปจากชุมชน และไม่มีทางสาธารณะ

๓.๔) บริษัทที่ปรึกษาซึ่งรับผิดชอบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการทำเทียบเรือสำราญของเอกชน มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ไปยัง ทช. เพื่อขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบแนวเขตป่าชายเลน โดยแนบรายละเอียดแผนที่ที่ปรากฏเส้นทางเดินเรือเข้าออกโครงการ พบว่า เป็นแนวเดียวกับที่กรมเจ้าท่าได้ออกแบบรายละเอียดการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

๓.๕) จากประสบการณ์ร่วมตรวจสอบผลกระทบจากโครงการขุดลอกร่องน้ำกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า หน่วยงานได้รับความเสียหายจากตะกอนทราย หากมีโครงการขุดลอกร่องน้ำ จะต้องขุดลอกทุกปี ซึ่งตามแบบของกรมเจ้าท่าจะขุดลอกระยะทาง ๑,๒๐๐ เมตร และไปสิ้นสุดบริเวณกองกัลปังหา การเข้าออกของเรือจึงอาจสร้างคลื่นและดึงตะกอนมาทับถมได้

๔) [REDACTED] พยานผู้เชี่ยวชาญด้านระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง

๔.๑) อ่าวกึ่งมีทรัพยากรเด่น คือ ป่าชายเลนและปะการังตามเกาะต่าง ๆ และชายฝั่ง ประมาณ ๓๔๕ ไร่ เป็นแนวปะการังน้ำตื้นที่เจริญได้ดีแม้จะมีตะกอนในธรรมชาติค่อนข้างสูง /เนื่องจาก...

^๕ โปรดดูรายละเอียดในภาคผนวก (หน้าที่ ๓๐)

เนื่องจากล้อมรอบด้วยป่าชายเลน พื้นที่เลค่อนข้างตื้น มีลักษณะเป็นทรายปนโคลน มีความลึกประมาณ ๐.๘ - ๓ เมตร ส่วนร่องน้ำทั่วไปที่มีเรือสัญจรมีความลึกประมาณ ๕ - ๙ เมตร ในช่วงน้ำลงต่ำ ตะกอนพื้นทะเลสามารถฟุ้งกระจายขึ้นมาทับถมแนวปะการังได้ง่าย จากการสำรวจของ ทช. ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ พบว่า แนวปะการังมีแนวโน้มพื้นตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องจากสภาพเสียหายมาก มาเป็นสภาพสมบูรณ์ดีถึงดีมาก นอกจากนี้ยังพบกัลปังหาสีแดงที่ขึ้นหนาแน่นกระจายอยู่เป็นหย่อม ๆ ทรัพยากรเหล่านี้นอกจากจะมีความหลากหลายของสิ่งมีชีวิตและเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนแล้ว ยังโดดเด่นในแง่ความยืดหยุ่นของระบบนิเวศที่สามารถดำรงอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เป็นแหล่งอนุบาลของตัวอ่อนสัตว์น้ำ เป็นแหล่งอาศัยหากินของสัตว์น้ำที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และเป็นแหล่งรายได้และทำการประมงที่สำคัญ ปริมาณตะกอนทั้งที่เกิดจากธรรมชาติและกิจกรรมของมนุษย์ที่เพิ่มขึ้นจากสภาพปกติในปัจจุบันและในระยะยาว จะส่งผลให้ป่าชายเลนและแนวปะการังเกิดความเสื่อมโทรมลง ซึ่งจะส่งผลถึงความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำและวิถีชีวิตของชุมชนชายฝั่งในบริเวณนี้

๔.๒) แนวปะการังบริเวณอ่าวกึ่งเป็นลักษณะแนวปะการังน้ำตื้นที่พบได้ทั่วไปในบริเวณทะเลอันดามัน คือ ส่วนบนของแนวปะการังจะโผล่พ้นน้ำในช่วงน้ำลงต่ำสุด ทำให้ง่ายต่อความเสื่อมโทรมทั้งจากปัจจัยสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและกิจกรรมของมนุษย์ และมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ

๔.๒.๑) อ่าวกึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศอ่าวพังงาที่ล้อมรอบด้วยป่าชายเลน พื้นทะเลเป็นทรายปนเลน มีปริมาณตะกอนในน้ำสูง อยู่ในเขตน้ำขึ้นน้ำลงที่ปะการังจะโผล่พ้นน้ำในช่วงน้ำลง โดยปกติแล้วแนวปะการังจะพัฒนาได้ดีในบริเวณน้ำใส มีแสงส่องถึง ตะกอนในน้ำค่อนข้างน้อย มีความเค็มคงที่ แนวปะการังบริเวณอ่าวกึ่งจึงอยู่ในสภาวะเสี่ยงมากที่จะได้รับผลกระทบทั้งจากธรรมชาติและกิจกรรมของมนุษย์ หากมีปริมาณตะกอนเพิ่มขึ้นแม้เพียงเล็กน้อย อาจทำให้ระบบนิเวศบริเวณนี้เกิดความเสื่อมโทรมลง

๔.๒.๒) เมื่อพิจารณาจากแผนที่เดินเรือ ประกอบกับภาพถ่ายทางอากาศพบว่า พื้นที่อ่าวกึ่งโดยเฉพาะบริเวณที่จะขุดลอกร่องน้ำมีสภาพค่อนข้างตื้นมาก คือ ๐.๘ - ๑.๒ เมตร ในช่วงน้ำลงต่ำสุด ซึ่งโดยปกติแล้วเรือที่สัญจรไปมาส่วนใหญ่เป็นเรือหางยาวของชาวบ้านที่ต้องการระดับความลึกไม่มากนัก หากมีการขุดลอกร่องน้ำจะทำให้มีความลึกหรือความกว้างเพิ่มขึ้นจากเดิมและจะרבกวนพื้นท้องทะเลอย่างมาก เพราะพื้นทะเลส่วนใหญ่เป็นทรายปนเลน ทำให้เกิดการเพิ่มปริมาณตะกอนแขวนลอยในน้ำ มีการสะสมของตะกอนในบริเวณใกล้ชายฝั่ง ส่วนบริเวณร่องน้ำลึกที่อยู่ถัดออกไป ในช่วงน้ำเกิดกระแสน้ำจะค่อนข้างแรง เนื่องจากมีลักษณะเป็นร่องน้ำระหว่างภูเก็ติดกับพังงา ทำให้มีโอกาสที่ตะกอนจะถูกพัดพาตามกระแสน้ำ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรและพื้นที่ชายฝั่ง

/๔.๒.๓) หากมี...

๔.๒.๓) หากมีเรือสัญจรมากขึ้น คลื่นจากเรือและการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ท้องทะเล จะทำให้ป่าชายเลนที่อยู่ด้านนอกปะทะกับคลื่นเกิดการโคล่นล้ม หรือทำให้ต้นอ่อนของไม้ชายเลนหลุดจากพื้น ทำให้สูญเสียป่าชายเลนที่จะช่วยป้องกันชายฝั่งจากคลื่นลมในระยะยาว

๔.๒.๔) ด้วยเหตุที่อ่าวกึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอ่าวพังงาและอยู่ใกล้ชายฝั่งที่ได้รับอิทธิพลของตะกอนค่อนข้างสูง มีตะกอนไหลลงจากแผ่นดินอย่างสม่ำเสมอ หากมีกิจกรรมเดินเรืออย่างหนาแน่นในบริเวณนี้ คาดว่าต้องขุดลอกร่องน้ำเป็นประจำ ทำให้ทรัพยากรสิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่อง แนวปะการังและป่าชายเลนไม่สามารถฟื้นตัวได้และเสื่อมโทรมลงส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำ และแหล่งประมงอันเป็นที่มาของรายได้และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติที่มีความผูกพันกับวิถีชีวิตชุมชนชายฝั่งในบริเวณนี้

๓. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า โครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งความเหมาะสมในการดำเนินการมากน้อยเพียงใด และพื้นที่ดำเนินโครงการมีสภาพเป็นร่องน้ำที่มีอยู่เดิมเพื่อการเดินเรือหรือไม่ โดยมีข้อพิจารณา ดังนี้

๓.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐^๖ มาตรา ๔๑ ได้ให้การรับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครอง

/ของหน่วยงาน ...

^๖ มาตรา ๔๑ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

(๑) ได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๔๓ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) จัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืนตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

(๓) เข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน หรือดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชนและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาข้อเสนอแนะนั้นโดยให้ประชาชนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพิจารณาด้วยตามวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา ๕๗ รัฐต้อง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) อนุรักษ์ ค้ำครอง บำรุงรักษา ฟื้นฟู บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าวด้วยตามที่กฎหมายบัญญัติ

ของหน่วยงานของรัฐ และมาตรา ๔๓ (๒) และ (๓) ได้ให้การรับรองสิทธิของบุคคลและชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน รวมทั้งสามารถเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ หรือดเว้นการดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน โดยเป็นหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๕๗ (๒) ที่จะต้องดำเนินการให้เกิดการอนุรักษ์ คุ้มครอง บำรุงรักษา พัฒนา บริหารจัดการ และใช้หรือจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุลและยั่งยืน โดยต้องให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมดำเนินการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว

นอกจากนี้ มาตรา ๕๘ ยังได้วางหลักไว้ในกรณีที่รัฐจะดำเนินการใดหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย ประชาชน และชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยบุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาต โดยรัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักป้องกันไว้ก่อน (precautionary principle) ที่มุ่งเน้นการป้องกันผลกระทบล่วงหน้าต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะพื้นที่ระบบนิเวศที่เปราะบางและพื้นที่เสี่ยง

/เพื่อป้องกัน...

มาตรา ๕๘ การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง

ในการดำเนินการหรืออนุญาตตามวรรคหนึ่ง รัฐต้องระมัดระวังให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพน้อยที่สุด และต้องดำเนินการให้มีการเยียวยาความเดือดร้อนหรือเสียหายให้แก่ประชาชนหรือชุมชนที่ได้รับผลกระทบอย่างเป็นธรรมและโดยไม่ชักช้า

เพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น และต้องกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบหรือความเสียหาย

๓.๒ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights – ICESCR)^๗ ยังได้ให้การรับรองสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดและการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน โดยรัฐจะต้องปรับปรุงในทุกด้านของสุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมเพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธิเหล่านี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งต้องให้หลักประกันว่าการพัฒนาสิทธิทางเศรษฐกิจและการจัดการโรคทรัพยากรและทรัพยากรธรรมชาติ จะไม่ลดทอนวิถีชีวิตของประชาชน และตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ร่วมกัน

๓.๓ ประเด็นที่หนึ่ง โครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งมีความเหมาะสมในการดำเนินการมากน้อยเพียงใด

๓.๓.๑ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นเครื่องมือทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการควบคุมดูแลและติดตามตรวจสอบการบังคับใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต โดยมีคณะกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ตทำหน้าที่พิจารณาก่อนที่จะดำเนินกิจกรรมใดที่ถูกกำหนดไว้เป็นข้อห้ามหรือต้องได้รับความเห็น หรือที่สุ่มเสี่ยงจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่

/คุ้มครอง...

^๗ ข้อ ๑

ฯลฯ

ฯลฯ

๒. เพื่อจุดมุ่งหมายของตน ประชาชาติทั้งปวงอาจจัดการโรคทรัพยากรและทรัพยากรธรรมชาติของตนได้อย่างเสรี โดยไม่กระทบต่อพันธกรณีใด ๆ อันเกิดจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ร่วมกันและกฎหมายระหว่างประเทศ ประชาชาติจะไม่ถูกลิดรอนวิถีทางยังชีพของตนไม่ว่าในกรณีใด

ข้อ ๑๒

๑. รัฐภาคีแห่งกติกานี้รับรองสิทธิของทุกคนที่จะมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุดเท่าที่เป็นได้

๒. ขั้นตอนในการดำเนินการโดยรัฐภาคีแห่งกติกานี้ เพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธินี้เป็นจริงอย่างสมบูรณ์จะต้องรวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อ

ฯลฯ

ฯลฯ

(ข) การปรับปรุงในทุกด้านของสุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรม

ฯลฯ

ฯลฯ

คุ้มครองสิ่งแวดล้อม คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายภาคส่วน รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งประกาศดังกล่าวมีข้อกำหนดว่า พื้นที่ทะเลรอบเกาะภูเก็ตและรอบเกาะบริวารต่าง ๆ ห้ามดำเนินกิจกรรมการขุดลอกร่องน้ำ เว้นแต่เป็นการบำรุงรักษาทางน้ำหรือการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือ และห้ามกระทำด้วยประการใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือมีผลกระทบต่อปะการัง ซากปะการัง หินปะการัง กัลปังหา หรือหญ้าทะเล และห้ามเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของป่าชายเลน เว้นแต่ได้รับอนุญาต และต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการข้างต้นด้วย

๓.๓.๒ อ่าวกึ่งอยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และเป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศอ่าวพังงา พื้นที่ทะเลค่อนข้างตื้น มีลักษณะเป็นทรายปนเลน ปริมาณตะกอนในน้ำสูง มีทรัพยากรเด่นทั้งป่าชายเลน ปะการังน้ำตื้น กัลปังหาสีแดง และความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งเป็นแหล่งอนุบาลของตัวอ่อนสัตว์น้ำ เป็นแหล่งอาศัยหากินของสัตว์น้ำที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และเนื่องจากอ่าวกึ่งอยู่ใกล้ชายฝั่งจึงทำให้มีตะกอนไหลลงจากแผ่นดินอย่างสม่ำเสมอ ในขณะที่ยังมีการขุดลอกร่องน้ำในทะเลเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศทางทะเล โดยเฉพาะการพังกระจายของตะกอน เมื่อขุดลอกร่องน้ำแล้ว จะต้องขุดลอกอีกเป็นประจำเพื่อรักษาระดับความลึกท้องน้ำ การขุดลอกร่องน้ำจึงเป็นการรบกวนพื้นที่ท้องทะเล ส่งผลให้ปริมาณตะกอนแขวนลอยในน้ำเพิ่มขึ้น และการสะสมของตะกอนในบริเวณใกล้ชายฝั่งจะส่งผลกระทบต่อปะการัง สิ่งมีชีวิต และระบบนิเวศอย่างต่อเนื่อง

๓.๓.๓ นอกจากอ่าวกึ่งอยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังอยู่ในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของเกาะภูเก็ต^๔ ซึ่งมีคุณค่าทางนิเวศวิทยา แม้การขุดลอกร่องน้ำในทะเลจะไม่เข้าข่ายโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบ /สิ่งแวดล้อม...

^๔ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ให้ขึ้นทะเบียนพื้นที่อ่าวพังงา และชายฝั่งทะเลด้านตะวันออกของเกาะภูเก็ต เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และกำหนดให้มีมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ เช่น (๑) ประกาศให้พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ เป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่าหรือพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม หรือพื้นที่อนุรักษ์ลักษณะอื่น (๒) สร้างจิตสำนึกและปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในคุณค่าความสำคัญ และการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืนแก่ทุกภาคส่วนและประชาชนทุกระดับ และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ (๓) ให้พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติที่เสื่อมโทรมและต้องการการปรับปรุงโดยด่วน เพื่อให้พื้นที่ชุ่มน้ำนั้นสามารถดำรงบทบาทหน้าที่ทางนิเวศวิทยาและอุทกวิทยาได้ตามธรรมชาติ (๔) ให้จัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อคุ้มครองฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นเขตอนุรักษ์และเขตพัฒนา พร้อมกำหนดแนวเขตกันชน ตลอดจนกิจกรรมที่สามารถกระทำได้และห้ามกระทำในพื้นที่ (๕) ให้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ที่ออกตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้น

สิ่งแวดล้อม และไม่มีกลไกที่กำหนดให้ต้องเสนอต่อคณะกรรมการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด ก่อนดำเนินการ แต่การขุดลอกร่องน้ำในพื้นที่อ่าวกึ่งจะมีผลกระทบทั้งต่อตะกอน ปะการังน้ำตื้น กัลปังหา ป่าชายเลน และความหลากหลายทางชีวภาพ ผู้ถูกร้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงมีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘ ในการศึกษาและประเมินผลกระทบ อย่างเหมาะสม รวมทั้งพิจารณาอย่างรอบด้านรัดกุมเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

๓.๓.๔ ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบสรุปได้ว่า ในการดำเนินโครงการขุดลอกร่องน้ำ สาธารณประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) ผู้ถูกร้องไม่ได้เสนอโครงการเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการกำกับ ดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตได้แต่งตั้ง คณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขุดลอกร่องน้ำสาธารณประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) ขึ้นมา เป็นการเฉพาะ โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขุดลอกร่องน้ำเป็นหลัก แม้จะมีองค์ประกอบจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องบางส่วนร่วมเป็นกรรมการ และได้สอบถามความเห็นไปยัง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่การดำเนินการในลักษณะดังกล่าวไม่เป็นไปตามประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในบริเวณ พื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๖๐ และไม่ครอบคลุมการพิจารณาในมิติของทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งเป็นประเด็นหลักที่มีความสำคัญตามลักษณะ ความพิเศษของพื้นที่ที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม กรณีดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับ หน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๕๘

๓.๓.๕ ส่วนประเด็นความเหมาะสมในการดำเนินโครงการ ข้อเท็จจริงจากการ ตรวจสอบสรุปได้ว่า แผนที่และรายละเอียดการขุดลอกร่องน้ำสาธารณประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) เป็นแนว ร่องน้ำเดียวกับที่มีการศึกษาและจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการท่าเทียบ เรือสำราญของเอกชน โดยจุดสิ้นสุดการขุดลอกร่องน้ำบริเวณชายฝั่งเป็นพื้นที่รอยต่อกับพื้นที่เอกสาร สิทธิของเอกชนเจ้าของโครงการท่าเทียบเรือสำราญ ซึ่งคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำ มีมติไม่ให้ความเห็นชอบต่อรายงาน ดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ประกอบรายงานการประเมิน ผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการท่าเทียบเรือสำราญ ฉบับเดือนธันวาคม ๒๕๖๓ และฉบับที่ชี้แจงข้อมูล เพิ่มเติม พบว่า ในการก่อสร้างท่าเทียบเรือสำราญ มีความจำเป็นต้องปรับปรุงร่องน้ำเดินเรือให้มีความกว้าง และความลึกเพียงพอที่จะนำเรือเข้าออกจากท่าเรือ แต่เนื่องจากการขุดลอกร่องน้ำในพื้นที่ป่าชายเลน เอกชนไม่สามารถดำเนินการได้ ในรายงานฉบับชี้แจงข้อมูลเพิ่มเติมจึงแก้ไขโดยระบุว่า การก่อสร้าง โครงการท่าเทียบเรือสำราญไม่มีกิจกรรมการขุดลอกร่องน้ำ แต่กรมเจ้าท่าจะเป็นผู้ดำเนินการขุดลอก /ร่องน้ำ...

ร่อนน้ำเพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนให้กับกลุ่มเรือประมงพื้นบ้าน โดยอ้างถึงผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศของคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ ที่สรุปว่า ร่อนน้ำดังกล่าวเป็นร่อนน้ำสาธารณะที่มีอยู่เดิมและอยู่ในการกิจของกรมเจ้าท่า หากโครงการทำเทียบเรือสำราญของเอกชนขุดแอ่งจอดเรือแล้วเสร็จจะขออนุญาตกรมเจ้าท่าเพื่อเชื่อมต่อแอ่งจอดเรือกับทางน้ำที่ขุดลอกต่อไป

นอกจากนี้ การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นการขุดลอกร่อนน้ำสาธารณะประโยชน์ อ่าวกุ่ม (ท่าเล) และการพิจารณาของคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ เป็นช่วงเวลาเดียวกับที่มีการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการทำเทียบเรือสำราญของเอกชน ซึ่งพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการขุดลอกร่อนน้ำ ประกอบกับคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมเกี่ยวกับพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณโครงการที่มีทั้งพื้นที่ป่าชายเลนตามมติคณะรัฐมนตรี ป่าสงวนแห่งชาติ และป่าชายเลนตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ และพื้นที่ของโครงการทำเทียบเรือสำราญของเอกชนซึ่งเป็นที่ดินเอกสารสิทธิ เมื่อเปรียบเทียบกับแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศพบว่า พื้นที่โครงการทำเทียบเรือสำราญบางส่วนทับซ้อนกับพื้นที่ป่าชายเลน และยังมีข้อพิพาทเรื่องลำรางและทางสาธารณะกับชาวบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับข้อพิจารณาของศาลจังหวัดภูเก็ต ตามคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ว่า แผนที่พิพาทที่เจ้าของโครงการทำเทียบเรือสำราญนำขึ้นมีเนื้อที่ไม่ตรงกับเอกสารสิทธิที่ดิน น.ส. ๓ จึงมีบริเวณที่ไม่อาจทราบได้ว่าอยู่ในแนวเขตที่ดิน น.ส. ๓ หรือเป็นที่สาธารณะ ดังนั้น แม้ปัจจุบันผู้ถูกร้องจะยังไม่ได้รับเรื่องเพื่อขอให้ออกใบอนุญาตขุดลอกร่อนน้ำจากหน่วยงานราชการหรือเอกชนรายใด และกรมเจ้าท่ายังไม่ได้จัดทำคำขอขออนุญาตขุดลอกร่อนน้ำ อ่าวกุ่ม (ท่าเล)^๔ แต่จากข้อเท็จจริงข้างต้นเห็นว่า หากดำเนินโครงการขุดลอกร่อนน้ำสาธารณะประโยชน์ อ่าวกุ่ม (ท่าเล) จะสุ่มเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้งจากความไม่ชัดเจนของพื้นที่ และหากมีการดำเนินโครงการในอนาคตจะมีผลกระทบต่อพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและการใช้ประโยชน์ของชุมชน อันอาจนำมาซึ่งการละเมิดสิทธิมนุษยชน

๓.๓.๖ สำหรับประเด็นความเดือดร้อนในการนำเรือเข้าออกของกลุ่มเรือประมงพื้นบ้านที่ร้องขอให้มีการขุดลอกร่อนน้ำอ่าวกุ่ม (ท่าเล) นั้น ข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบสรุปได้ว่าบริเวณอ่าวกุ่มมีท่าเรือสาธารณะ คือ ท่าคลอง ท่าศักดิ์ และท่าหลังแดง ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนและสะดวกต่อการจอดเรือและขนส่งสินค้าประมง ซึ่งรองรับเรือประมงของกลุ่มประมงพื้นบ้านได้อย่างเพียงพอ

๓.๓.๗ จากข้อเท็จจริงตามข้อ ๓.๓.๑ ถึง ๓.๓.๖ จึงเห็นว่า โครงการขุดลอกร่อนน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกุ่ม (ท่าเล) เป็นโครงการที่จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

/และสุ่มเสี่ยง...

^๔ จากคำชี้แจงของผู้ถูกร้อง ที่ปรากฏในคำสั่งไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณาของศาลปกครองภูเก็ต คดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๖๖

และกลุ่มเสี่ยงที่จะนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการของรัฐในพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง สอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐและการรับรองสิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และเจตนารมณ์ในการตราพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘^{๑๐} ที่มุ่งเน้นการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการต่อไป

๓.๔ ประเด็นที่สอง พื้นที่ดำเนินโครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) มีสภาพเป็นร่องน้ำที่มีอยู่เดิมเพื่อการเดินเรือหรือไม่ อย่างไร

๓.๔.๑ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณพื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๖๐^{๑๑} กำหนดว่า พื้นที่ทะเลรอบ / เกาะภูเก็ต ...

^{๑๐} เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. ๒๕๕๘ คือ ปัจจุบันการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งยังไม่มีความเป็นเอกภาพ ขาดการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น ประกอบกับได้มีการบุกรุกหรือเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่เพื่อใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นจำนวนมาก ทำให้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเปลี่ยนแปลงและเสื่อมโทรมประกอบกับกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันยังไม่มีมาตรการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในบางพื้นที่ สมควรมีกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการ การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ การฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง รวมทั้งให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปลูก การบำรุงรักษา การอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างสมดุลและยั่งยืน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

^{๑๑} ข้อ ๔ ให้จำแนกพื้นที่ที่ใช้มาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามข้อ ๓ เป็น ๙ บริเวณ ตามแผนที่ท้ายประกาศหมายเลข ๑/๒ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

บริเวณที่ ๙ ได้แก่ พื้นที่ทะเลรอบเกาะภูเก็ตและรอบเกาะบริวารต่าง ๆ

ข้อ ๑๐ ในพื้นที่บริเวณที่ ๙ ห้ามกระทำการหรือประกอบกิจกรรม ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ทำให้เกิดมลพิษ ขยะมูลฝอย สารแขวนลอย ตะกอนแขวนลอย และมลสารปนเปื้อนจากการเดินเรือ การจอดเรือ การขนส่ง หรือการขนถ่าย ที่มีผลทำให้คุณภาพน้ำทะเลเสื่อมโทรมหรือเสียสภาพความเป็นธรรมชาติ ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรชีวภาพทางทะเล เช่น ปะการัง หญ้าทะเล สัตว์ทะเล

(๓) เก็บ ทำลาย หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือมีผลกระทบต่อปะการัง ชากปะการัง หินปะการัง กัลปังหา หรือหญ้าทะเล เว้นแต่

(ก) เป็นการศึกษาวิจัยทางวิชาการซึ่งได้รับอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(ข) กิจกรรมสาธารณูปโภคของรัฐที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องได้รับความเห็นจากคณะกรรมการตามข้อ ๑๗ เพื่อนำไปประกอบการขออนุญาต ทั้งนี้ ให้แนบรายละเอียดของโครงการหรือกิจกรรม และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อประกอบการขอรับความเห็นจากคณะกรรมการตามข้อ ๑๗ ด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

เกาะภูเก็ตและรอบเกาะบริวารต่าง ๆ ห้ามดำเนินการกิจกรรมการขุดลอกร่องน้ำ เว้นแต่เป็นการบำรุงรักษาทางน้ำหรือการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือ จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกร้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และภารกิจในการดูแลรักษาและขุดลอกร่องน้ำทางเดินเรือในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและทะเลภายในน่านน้ำไทย ตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖ เมื่อปี ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งจากกลุ่มชาวประมงเกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนจากการนำเรือเข้าออกบริเวณอ่าวกึ่ง (ท่าเล) เทศบาลตำบลปากคลองจึงจัดประชุมเพื่อรับฟังความเห็นเกี่ยวกับการขุดลอกร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๓ แต่ฝ่ายผู้ร้องและ [REDACTED] ไม่เห็นด้วยกับโครงการ เนื่องจากเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการขุดลอกร่องน้ำสาธารณประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) เพื่อพิจารณาโครงการ

คณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ พิจารณาแล้วมีมติให้อ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศและให้ถือเป็นข้อยุติ ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตจึงมีหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแปลและตีความภาพถ่ายทางอากาศ ซึ่งตีความแล้วเห็นว่า ร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) มีสภาพเป็นร่องน้ำเดิม คณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ จึงมีมติให้ผู้ถูกร้องแจ้งสำนักงานพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำที่ ๓ ให้สำรวจออกแบบแผนที่ขุดลอก ต่อมาผู้แทน [REDACTED] ซึ่งร่วมเป็นกรรมการได้มีหนังสือโต้แย้งผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ โดยอ้างผลการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศของนักวิชาการในพื้นที่และข้อมูลการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณอ่าวกึ่ง (ท่าเล) รวมทั้งประวัติความเป็นมาของพื้นที่ ซึ่งเห็นว่า บริเวณอ่าวกึ่ง (ท่าเล) ไม่ใช่ร่องน้ำเดิมเพื่อ
/การเดินเรือ...

ข้อ ๑๑ ในพื้นที่ตามข้อ ๔ ห้ามกระทำการหรือประกอบกิจกรรม ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) การกระทำใด ๆ ที่เป็นการเปลี่ยนสภาพธรรมชาติของพื้นที่พรุ และป่าชายเลน เว้นแต่

(ก) การดำเนินการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐเพื่อการศึกษาวิจัยทางวิชาการ การคุ้มครอง การฟื้นฟู การเพาะพันธุ์พืชและสัตว์น้ำ โดยต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(ข) การดำเนินการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในพื้นที่ป่าชายเลนที่ได้รับการผ่อนผันจากคณะรัฐมนตรีให้ใช้ประโยชน์ได้ และได้รับอนุญาตตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยต้องได้รับความเห็นจากคณะกรรมการตามข้อ ๑๗ เพื่อนำไปประกอบการขออนุญาต ทั้งนี้ ให้แนบรายละเอียดของโครงการหรือกิจการ และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพื่อประกอบการขอรับความเห็นจากคณะกรรมการตามข้อ ๑๗ ด้วย

(๕) การขุดลอกร่องน้ำ เว้นแต่เป็นการบำรุงรักษาทางน้ำ หรือการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในการเดินเรือ

ฯลฯ

ฯลฯ

การเดินเรือ ซึ่งแตกต่างกับความเห็นของคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ อย่างมีนัยสำคัญ แต่ความเห็นดังกล่าวไม่ได้รับการพิจารณาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

๓.๔.๒ สำหรับประเด็นการตีความภาพถ่ายทางอากาศร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) พยานผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศ และด้านการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ให้ความเห็นสรุปได้ว่า การอ่านแปลภาพถ่ายทางอากาศเป็นเพียงข้อสันนิษฐาน ซึ่งต้องพิจารณาประกอบข้อมูลประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพื้นที่ รวมทั้งจะต้องสำรวจพื้นที่และสภาพแวดล้อมระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ จากการตีความภาพถ่ายทางอากาศประกอบการศึกษาประวัติดูชุมชนและการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณอ่าวกึ่ง (ท่าเล) พบว่า บริเวณดังกล่าวไม่มีสภาพเป็นร่องน้ำเดิม แต่เป็นเพียงช่องว่างระหว่างแนวต้นไม้ จากภาพถ่ายบางปี เช่น ปี ๒๕๔๘ แนวช่องว่างนี้มีต้นไม้ขึ้นปกคลุม อีกทั้งจากการสำรวจพื้นที่เมื่อปี ๒๕๖๓ และปี ๒๕๖๔ พบต้นไม้ทั้งโตเก่าและโตใหม่ถูกตัด ซึ่งเมื่อนำพิกัดไปเปรียบเทียบกับภาพถ่ายทางอากาศพบว่า โตไม้ที่ถูกตัดเคยอยู่ในแนวที่จะขุดลอกร่องน้ำ นอกจากนี้ ยังพบก้อนหินขนาดใหญ่บริเวณด้านหน้าอ่าวกึ่ง (ท่าเล) และแนวสันทรายจากก้อนหินยาวมาจนถึงขอบป่าชายเลน เห็นได้ชัดเจนจากภาพถ่ายทางอากาศ ตั้งแต่ปี ๒๕๑๙ ซึ่งแนวสันทรายนี้ทำให้ทิศทางการระบายน้ำจากนาทุ่งลงสู่ทะเลไปทางด้านทิศตะวันตก การออกแบบแนวการขุดลอกร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) ที่ขุดไปทางทิศตะวันออก จึงไม่เป็นไปตามธรรมชาติ

๓.๔.๓ อย่างไรก็ตาม ในประเด็นนี้พบว่า เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๖ [REDACTED] ได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต และผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาภูเก็ต เป็นคดีต่อศาลปกครองภูเก็ต ตามคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] เพื่อขอให้ทบทวนผลการพิจารณาและเพิกถอนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาข้อกฎหมายฯ รวมทั้งเพิกถอนการประชุมและมติของคณะกรรมการดังกล่าวที่เห็นว่า ร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) มีสภาพเป็นร่องน้ำเดิมและเห็นชอบให้ขุดลอกร่องน้ำอ่าวกึ่ง (ท่าเล) ซึ่งคดีดังกล่าวอยู่ระหว่างศาลปกครองสูงสุดพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งไม่รับคำฟ้อง และเป็นประเด็นเดียวกันคำร้องนี้ กรณีจึงต้องด้วย มาตรา ๓๙ (๑) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ สั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือเป็นเรื่องที่ศาลมีคำพิพากษา คำสั่ง หรือคำวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว จึงเห็นควรยุติเรื่องในประเด็นนี้

๔. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๑๔/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๗ จึงมีมติ ดังนี้

/๔.๑ ให้ยุติเรื่อง...

๔.๑ ให้ยุติเรื่องในประเด็นพื้นที่ดำเนินโครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) มีสภาพเป็นร่องน้ำที่มีอยู่เดิมเพื่อการเดินเรือหรือไม่ เนื่องจากต้องด้วยมาตรา ๓๙ (๑) ประกอบ มาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๔.๒ โครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) เป็นโครงการที่จะมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และส่อเสี่ยงที่จะนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อกรมเจ้าท่า ผู้ว่าราชการ จังหวัดภูเก็ต กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และคณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) ประกอบมาตรา ๔๒ เพื่อดำเนินการ ดังนี้

๔.๒.๑ ให้กรมเจ้าท่าพิจารณาทบทวนโครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์ อ่าวกึ่ง (ท่าเล) เนื่องจากเป็นโครงการหรือกิจกรรมที่จะมีผลกระทบต่อพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และส่อเสี่ยงที่จะนำไปสู่การละเมิดสิทธิมนุษยชน

๔.๒.๒ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ตกำชับหน่วยงานในพื้นที่ กรณีที่จะดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมและพื้นที่ชุ่มน้ำ ให้ปฏิบัติตามประกาศกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่และมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม ในบริเวณ พื้นที่จังหวัดภูเก็ต พ.ศ. ๒๕๖๐ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ และวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่องการขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำ และมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ อย่างเคร่งครัดต่อไป

๔.๒.๓ ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพป่าชายเลน บริเวณที่จะดำเนินโครงการขุดลอกร่องน้ำสาธารณะประโยชน์อ่าวกึ่ง (ท่าเล) โดยให้ชุมชนชายฝั่งและ ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการ

๔.๒.๔ ให้กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งร่วมกับสำนักงานที่ดินจังหวัดภูเก็ต สาขากลาง ตรวจสอบแนวเขตป่าชายเลนบริเวณอ่าวกึ่ง (ท่าเล) กับพื้นที่ของเอกชน ซึ่งปรากฏข้อเท็จจริง ตามข้อพิจารณาของศาลจังหวัดภูเก็ต ตามคำพิพากษาในคดีหมายเลขแดงที่ [REDACTED] และ ความเห็นของคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการ โครงสร้างพื้นฐานทางน้ำ กรณีพื้นที่ป่าชายเลนบางส่วนและทางสาธารณะอาจทับซ้อนกับที่ดินของเอกชน

๔.๒.๕ ให้คณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่งแห่งชาติ กำหนดกลไกการตรวจสอบและกลั่นกรองการดำเนินโครงการในพื้นที่ทางทะเลและชายฝั่ง ที่อาจส่งผลกระทบต่อการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยอาจให้คณะกรรมการทรัพยากร

/ทางทะเล...

ทางทะเลและชายฝั่งจังหวัด ทำหน้าที่ในการกลั่นกรองโครงการเบื้องต้นเพื่อให้ความเห็นหรือคำแนะนำ
ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องก่อนตัดสินใจดำเนินโครงการ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์

นางปรีดา คงแป้น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี

นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์

นางสาวปิติกาญจน์ สิทธิเดช

นายวสันต์ ภัยหลีกลี้

นางสาวสุภัทรา นาคะผิว

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

